

Budgetaftale 2021-24

Investering i velfærd og attraktive byer

September 2020

Indholdsfortegnelse

Enighed om budgetaftale for 2021-2024	1
Bosætning	3
Fokus på børnene	4
Unge, voksne og ældre	6
En attraktiv og bæredygtig kommune	7

Enighed om budgetaftale for 2021-2024

Aftaleparterne (Socialdemokratiet, Slesvigsk Parti, Fælleslisten, Dansk Folkeparti og Venstre) fremlægger hermed budgetaftalen for budgetåret 2021 samt overslagsårene 2022-24. Det er dermed et samlet Byråd, der står bag budgettet for 2021 og overslagsårene.

Kommunernes budgetrammer er som udgangspunkt forbedret, og med udligningsreformen er nogle usikkerheder for fremtiden fjernet.

Coronakrisen og tilbageslaget for dansk økonomi betyder til gengæld meget store usikkerhedsmomenter for erhverv og arbejdsmarked. Der er derfor god grund til at udvise forsigtighed i forhold til budget 2021 og ikke mindst overslagsårene.

Sønderborg Kommune fortsætter den linje, der i forhold til overholdelse af servicevækstrammen har været lagt i de senere år, hvor den beregnede vejledende servicevækstramme udnyttes, og hvor kommunen bidrager til kommunernes overholdelse af de fastlagte rammer i økonomiaftalen.

Der må blandt andet på grund af Covid-19 forventes en større overførsel af serviceudgifter fra 2020 til 2021. Der er således fare for, at regnskab 2021 kan ende med en overskridelse af servicevækstrammen, som vil udløse straf i form af tilbagebetaling af bloktilskud. For at imødegå dette reserveres 10 mio. kr til ekstraordinær overførsel af midler fra 2020 til 2021.

Aftaleparterne har haft særligt fokus på velfærdsområderne, hvor den bæredygtige økonomi fastholdes samtidig med, at der gives mulighed for at arbejde med udvikling og nytænkning af driften.

Byrådet har tilført yderligere 3,8 mio. kr. til det specialiserede børneområde, og der er til dagtilbudsområdet tilført 2,5 mio. kr. i forbindelse med en ny tildelingsmodel. Det faldende børnetal på skoleområdet har medført en negativ demografitilretning på 1,5 mio. kr.

På ældreområdet er demografipuljen tilført yderligere midler for at imødekomme det demografiske pres, og den er dermed fra 2020 til 2021 øget med 9,1 mio. kr.

Disse budgetløft er videreført i overslagsårene.

Hertil kommer fra Finanslov 2020 et tilskud, der direkte tilføres områderne. Til dagtilbud tilføres 6,6 mio. kr. og til skoler tilføres 4,9 mio. kr.

Aftaleparterne er enige om, at eventuelle nye midler fra den kommende finanslov (FL2021), der tilføres kommunen til de respektive velfærdsområder, udmøntes krone for krone.

	2021	2022	2023	2024
Indtægter	-5.441.844	-5.502.207	-5.582.347	-5.679.872
Serviceudgifter inkl. forventet pris- og lønregulering	3.517.693	3.540.757	3.591.052	3.646.113
Overførselsudgifter inkl. forventet pris- og lønregulering	1.723.346	1.752.842	1.778.953	1.812.067
Renteudgifter (netto)	7.562	11.183	10.697	10.697
Driftsmæssigt overskud	-193.243	-197.425	-201.644	-210.995
Anlægsinvesteringer	122.731	120.622	121.923	122.123
Resultat for det skattefinansierede område	-70.512	-76.803	-79.721	-88.872
Finansiering (inkl. ekstraordinære tilskud, lånoptagelse og afdrag)	68.559	96.211	113.336	113.336
Påvirkning af kassebeholdningen	1.953	-19.408	-33.615	-24.464

Hovedtal på driften

Budgetaftalen for 2021 og overslagsårene medfører i 2021 driftsudgifter på i alt 5.241 mio. kr., hvoraf 3.518 mio. kr. er serviceudgifter og 1.723 mio. kr. er udgifter til finansiering af overførselsindkomster.

Det markante løft af udgifter til finansiering af overførselsindkomster til kommunens indbyggere i 2021 skal ses i sammenhæng med Covid-19 krisen, der desværre har medført et mistet forsørgelsesgrundlag for en række borgere i kommunen.

Hovedtal for anlæg

Anlægsbudgettet for 2021 er på 122 mio. kr. (opgjort netto). I 2021 var der som udgangspunkt plads til nye anlæg for ca. 17 mio. kr. Anlægsniveauet er fra 2022 fuldt ud reduceret med udgiften til låneydelser i forhold til, at Byrådet i 2020 har søgt og fået tilsagn om låneadgang til anlægsinvesteringer på 386,3 mio. kr.

Der er ikke opnået tilsagn om låneadgang i 2021, og budget 2021 er tilpasset hertil, sådan at forventningen om låneadgang i 2021 er reduceret fra 10 mio.kr. til 0.

Partierne bag budgetaftalen er enige om at fastholde nettoanlægsbudgettet på ca. 120 mio. kr. i 2021 og overslagsårene. I forbindelse med de store anlægsinvesteringer besluttet i 2020 vil der blive overført væsentlige anlægsbudgetter fra 2020 til 2021, idet investeringerne især vil blive gennemført i løbet af 2021.

Aftaleparterne viderefører anlægsrul 2023-2024 med 50 mio. kr årligt. Råderumspuljen til anlæg i 2023 og 2024 øges således, at anlægsniveauet fastholdes på ca. 120 mio. kr. årligt.

Endelig flyttes de reservede 6 mio. kr til Sydals-Hallens udbygning fra 2021 til 2022, hvor arbejdet forventes gennemført.

Reduktioner fra 2022 til 2024

Parterne ønsker, at driften også i de kommende år effektiviseres og nytænkes med henblik på, at der frem mod 2025 findes reduktioner i størrelsesordenen 55 mio.kr. Dette for at sikre, at kommunen kan finansiere det demografiske udgiftspres og samtidig fortsat kan udvikle kernevelfærd og kommunens attraktivitet, forstået som tilbud til eksisterende og nye borgere inden for kultur, fritid, bosætning og infrastruktur.

Partierne bag budgetaftalen har anmodet Direktionen om i løbet af 2021 at udarbejde konkrete forslag til reduktioner og reelle effektiviseringer, der sikrer opfyldelse af målsætningen om, at der frem til og med 2025

er opnået driftsreduktioner på 55 mio. kr. Reduktionerne skal være opnået med 10 mio. kr. i 2022, 25 mio. kr. i 2023, 40. mio kr. i 2024 og 55 mio. kr. i 2025.

Effektiviseringerne skal i væsentligt omfang ske på områderne ledelse, administration og bygningsdrift samt ved nedbringelse af unødigt bureaukrati og dokumentation i hele den kommunale organisation. Forslagene vil også omfatte optimeringer i det kommunale jobcenter set i sammenhæng med den aktuelle konjunktursituation. Aftaleparterne forventer, at Direktionen inddrager erfaringerne fra arbejdstilrettelæggelsen under corona hjemsendelsesperioden, ligesom potentialer ved samling af rådhuset på færre matrikler inddrages. Det bemærkes i øvrigt, at det besluttede logistikcenter forudsætter en række effektiviseringer i de pågældende funktioner.

Konkurrenceudsættelse kan være med til at sikre, at den kommunale opgaveløsning sker på den bedste og mest effektive måde. Kompetencer inden for konkurrenceudsættelse samles og udvikles fortsat i en central enhed for at sikre et robust fagligt miljø, der også evaluerer og samler erfaringer fra de påbegyndte udbud på rengøringsområdet.

Det aftales samtidig, at der sideløbende og som en del af den almindelige tilrettelæggelse af opgaveløsningen arbejdes kontinuerligt med driftsoptimeringer decentralt på områderne børn, skoler og ældrepleje med henblik på, at frigjorte midler kan anvendes til udvikling og forbedret service.

Budgettet i Sønderborg og den faseopdelte budgetlægning mellem kommunerne

Med budgetaftalen udgør serviceudgifterne afrundet 3.518 mio. kr. set i forhold til den vejledende serviceramme på 3.513 mio. kr. Sønderborg Kommunes vejledende ramme på anlæg udgør 270 mio. kr. i 2021. Budgetaftalen indebærer overholdelse heraf, idet anlægsinvesteringerne udgør 122 mio. kr. i 2021 (opgjort netto).

Aftalepartierne anerkender den såkaldte faseopdelte budgetlægning, således at justeringer af teknisk karakter kan gennemføres, såfremt det måtte være hensigtsmæssigt i forhold til den lokale budgetlægning eller nødvendigt af hensyn til den fælleskommunale rammeoverholdelse.

Partierne bag budgetaftalen er enige om, at ændrede økonomiske forudsætninger i budgetperioden afklares blandt aftaleparterne. Såfremt der opstår uenighed ved implementeringen af budgetforslag, så afklares dette også blandt aftaleparterne. Det påhviler således alle aftaleparterne at medvirke til budgetoverholdelse og til at sikre de nødvendige reduktioner i budgetåret.

Bosætning

Bosætning er et meget væsentligt fokusområde for partierne bag budgetaftalen. Budgetaftalen har i den grad fokus på at støtte alle kommunens områder, således at der skabes en god balance i hele kommunen.

Det er Økonomiudvalget, der har det overordnede ansvar for kommuneplanen, som fastlægger rammerne for udviklingen i såvel by som land. Byrådets intention er fortsat at skabe en kommune i balance, der samtidig giver plads til virkelyst og idérigdom ude i lokalområderne.

Økonomiudvalget skal snarest skabe det nødvendige overblik over igangværende og kommende indsatser, herunder undersøge bosætningsmulighederne med et fokus på nye boformer samt afsøge og planlægge rammerne for nye seniorbofælleskaber.

Fokus på børnene

Børn i dagtilbud

I Sønderborg Kommune er bevillingerne til daginstitutionsområdet gennem nogle år blevet øget. Opgørelser på landsplan viser, at Sønderborg Kommune lever op til kravet om minimumsnormeringer. Normeringskrav som andre kommuner er under pres for at leve op til. De øremærkede særtilskud fra staten til øget normering er i Sønderborg Kommune sendt direkte ud til området. Aftaleparterne er enige om, at eventuelle nye midler i den kommende finanslov ligeledes sendes ud til området.

Byrådet i Sønderborg Kommune prioriterer ligeledes gode fysiske rammer for børnene i kommunens dagtilbud. Der står inden længe nye institutioner klar til at modtage børn i både Augustenborg, Hørup og Sønderborg (Møllegade).

I forbindelse med budgetlægningen for 2022 ønsker aftaleparterne udarbejdet et projektforslag, der fuldender den succesfulde fusion af to børnehaver til én i Nordborg ved at skabe bedre rum for fysisk aktivitet "under tag" i en tilbygning ved Nordborg Børnehave (Gammeldam).

Aftaleparterne ønsker, at forvaltningen fremlægger en model for pasning af egne børn til beslutning i Børne- og Uddannelsesudvalget. I modellen skal der tages stilling til, hvem der skal omfattes af ordningen, størrelsen af tilskuddet og eventuelle ekstra tilsyn ved familierne. Ordningen forventes udgiftsneutral i forhold til pasning i dagtilbud.

Dagpleje

For at sikre gode fysiske rammer for gæstedagplejen afsættes i anlægsbudget 2021 1 mio. kr. Alle kommunale dagplejere tildes et øget tilskud til legetøj og materialer. Der afsættes hertil 300.000 kr. årligt

Skolebørnene

I Sønderborg Kommune tilfalder de ekstra midler fra staten til flere lærere, jf. finanslov 2020, ubeskåret skolerne. Aftaleparterne afsætter i 2021 yderligere 1 mio. kr. til fastholdelse af de lærerkræfter, der er blevet ansat i 2020.

Aftaleparterne er enige om, at skoleområdet er presset i forhold til at leve op til helhedsplanens målsætninger, herunder inklusionsopgaven, der skal flytte børn og ressourcer fra specialområdet til almenområdet. Aftaleparterne har i hvert af årene 2021-2023 afsat 2,5 mio. kr. som yderligere støtte til området. Midlerne skal blandt andet anvendes til co-teaching og til støtte af udfordrede børn med henblik på øget psykisk og fysisk trivsel.

Herudover har aftaleparterne afsat 2,5 mio. kr. i årene 2021-2023 som støtte til "passagen fra grundskolen". Hermed kan uddannelsesvejledning og støtte til udfordrede børn og unge i mellemtrinnet og udskolingens styrkes for at fremme øget psykisk og fysisk trivsel.

Indsatser for den mentale sundhed skal udvides til også at omfatte børn og unge i folkeskolerne. Det gælder forebyggelse samt tidlig og individuel intervention. Der skal være fokus på en styrket forebyggende indsats for mental trivsel samt øget kendskab til psykisk og fysisk trivsel. Sundhedsudvalget får til opgave at konkretisere indsatsen.

Aftaleparterne ønsker, at Børne- og Uddannelsesudvalget og forvaltningen i løbet af 2021 samarbejder om at afdække hvilke opgaver og overflødig administrativ "bøvl", der kan fjernes fra skolelederne og lærerne. Herved kan der frigøres tid til kerneopgaven.

Udsatte børn og familier

Budgettet til børn- og familieområdet er øget med 3,8 mio. kr. i 2021 og 2022 og derefter permanent med 3,2 mio. kr.

Desuden tilføres børn- og ungeområdet 500.000 årligt til at videreføre særlige projekter som fx Velux projektet omhandlende den helhedsorienterede indsats for udsatte familier. Midlerne tilføres budgettet under Børne- og Uddannelsesudvalget.

Offentlige legepladser

Aftaleparterne afsætter i anlægsbudgettet for 2021 500.000 kr. til en ekstra renoveringsindsats af de offentlige legepladser med særligt fokus på sikkerhed. Der skal være røgfrie områder på de offentlige legepladser med henblik på at skåne børn for de skadelige virkninger ved passiv rygning.

Forvaltningen skal forelægge en plan for fremtidig vedligehold af de offentlige legepladser for Teknik- og Miljøudvalget i løbet af 2021.

Unge, voksne og ældre

Arbejdsmarkedsområdet

Aftaleparterne er enige om at støtte arbejdet med den boligsociale helhedsplan i udsatte boligområder, herunder også den nuværende integrationskonsulent under Jobcenteret, som ønskes fastholdt fremadrettet. Derfor tilføres budgettet 500.000 kr. årligt fra 2022 og fremefter.

Aftaleparterne er endvidere enige om, at der ønskes et tæt samarbejde med boligforeningen om udviklingen af Nørager og Søstjernevej m.fl., som forventes at blive en "hård ghetto" fra december 2020.

Aftaleparterne er enige om, at det er vigtigt at fastholde indsatsen "Sønderborg i arbejde" for at afbøde konsekvenserne af Covid-19.

Ældreområdet

Det er væsentligt for partierne bag budgetaftalen, at der hersker ro om den grundlæggende pleje af ældre med behov for hjælp og støtte. Formålet med Sønderborg Kommunes demografipulje er at sikre et økonomisk grundlag for fortsat at kunne levere det politisk fastsatte serviceniveau trods et stigende antal ældre med plejebehov. Der skal være særligt fokus på kompetenceudvikling af ledere og medarbejdere for at sikre kvaliteten.

I 2021 er demografipuljen tilført yderligere midler for at imødekomme det demografiske pres og er dermed fra 2020 til 2021 øget med 9,1 mio. kr.

Der er udarbejdet en rapport vedrørende effektiviseringspotentialer på ældreområdet af BDO. Aftaleparterne forventer, at der arbejdes videre med effektivisering af planlægnings- og kørselopgaverne, således at de økonomiske potentialer indhentes.

Parterne bag budgetaftalen forventer, at Social- og Senioudvalget sammen med forvaltningen sikrer et styrket samarbejde og involvering af Ældrerådet, bruger- og pårørenderåd og det omgivende samfund ved de enkelte plejecentre. Behovet for uddannelsesaktiviteter for bruger- og pårørenderåd afklares i samspil med Ældrerådet.

Der er også behov for inden for en kortere årrække at etablere flere centernære ældreboliger for at kunne følge efterspørgslen efter denne boligform i takt med, at antallet af ældre stiger. Aftaleparterne finder det nødvendigt umiddelbart at handle på den front. Efter udvidelsen af Gråsten Plejecenter og Mølleparkens Plejecenter er der fortsat et nærtstående behov for flere boliger, især på jyllandssiden. Derfor etableres 15 ekstra centernære ældreboliger i Broager nær plejecenteret. Der er hertil afsat 7,3 mio. kr. til den kommunale udgift, fordelt ligeligt mellem 2021 og 2022.

Sociale arrangementer og øvrige aktiviteter, der modvirker ensomhed

Aftaleparterne forventer, at Social- og Seniorudvalget har fokus på aktiviteter og indsatser, der modvirker ensomhed hos de ældre, samt at der afsættes midler til årlige sociale arrangementer, såvel på plejecentre som på sociale bosteder. Udgiften på 0,44 mio. kr finansieres af demografipuljen, hvortil de statslige midler til fokus på opsporing og bekæmpelse af ensomhed er tilført.

Klippekortsordning til de svageste ældre

Klippekortsordningen til de svageste ældre i eget hjem udvides til 45 minutter om ugen. Udgiften på 1,2 mio. kr. finansieres af demografipuljen.

Korttidsophold

På Center for Korttidspladser (CfK) og på kommunens øvrige aflastningspladser reduceres de ikke lovbestemte takster. Prisen for korttidsophold er i dag 133 kr. pr. døgn, hvor taksten fremadrettet vil være 107 kr. pr. døgn. Merudgiften på ca. 450.000 kr. finansieres af demografipuljen.

Renovering af Palmosehuset

Der afsættes i 2021 350.000 kr. (anlæg) til renovering af den tidligere pedelbolig ved Bülowskolen (Palmosehuset), således at Netværksgruppen, der udfører frivilligt arbejde, og eventuelt andre aktiviteter sikres faciliteter fremadrettet.

Social- og Handicapområdet

Sønderborg Kommune har som resten af landet oplevet øget tilgang og stigende udgifter til det specialiserede socialområde for voksne. Sønderborg Kommune har derfor i de tidligere år løftet budgettet til området, således at tilgangen kan rummes.

Den øgede tilgang af borgere påvirker også den beskyttede beskæftigelse, der støtter de borgere, som er tættest på arbejdsmarkedet. Indsatsen har fokus på at opbygge tryghed og rutiner, så borgerne kan begå sig varigt på arbejdsmarkedet i et job med løntilskud. Møllestedgård ved Kær Vestermark står i 2021 parat til at rumme aktiviteter inden for dette område.

Aftaleparterne er enige om, at der på socialområdet er behov for etablering og drift af en specialiseret boenhed for plejkrævende borgere med autisme. Driftsområdet tilføres derfor et permanent løft fra 2021 og fremefter på 1,4 mio. kr. til dette formål.

En attraktiv og bæredygtig kommune

Hertugbyen Augustenborg – et kommende kulturelt fyrtårn

Parterne bag budgetaftalen ønsker, at der arbejdes videre med udvikling af Hertugbyen Augustenborg. Konkret skal der udarbejdes et forslag til etablering af et udviklingsselskab med flere parter, der sammen kan udvikle byens potentialer. Kommunen vil efterfølgende indskyde midler til selskabet, herunder grunde og eventuelt bygninger.

Allerede i 2020 er der igangsat meget store investeringer i skolen, daginstitutioner og bibliotek. Det er investeringer, der i videst muligt omfang gennemføres i 2021. Det gamle rådhus renoveres også, og lokale kræfter er godt i gang med renoveringen af et par af de historiske bygninger i byen.

Aftaleparterne ønsker, at der arbejdes videre med masterplanen og en konkretisering af elementerne i planen. Hele havneområdet skal medtænkes i denne plan. I planen skal også indgå samarbejde med såvel Naturstyrelsen som frivillige i sammenhæng med slotsparken og bade-/bådehuse i skoven.

Der skal arbejdes med at skabe en samarbejds- og finansieringsmodel, der involverer eksterne investorer og fonde. Aftaleparterne afsætter 2,5 mio. kr. til arbejdet i 2021. Heraf disponeres 250.000 kr. til badehuse.

Augustiana Kunstpark & Kunsthal – et kulturelt fyrtårn

Partierne bag budgetaftalen er enige om at fastholde og videreudvikle Augustiana Kunstpark & Kunsthal til et kulturelt fyrtårn. Partierne fastholder dermed målsætningen i masterplanen om, at Augustiana skal markere sig som en international kunst- og kulturinstitution.

Derfor ønsker partierne, at der inden udgangen af 2023 er gennemført tiltag, som udvider udstillings- og aktivitetsniveauet, herunder inddrager flere dele af bygningsmassen. Det skal styrke formidlingen til især børn og unge samt styrke institutionens profil som et kulturelt fyrtårn i Sønderborg Kommune overfor et lokalt, regionalt og internationalt publikum. Augustiana Kunstpark & Kunsthal skal udvikles til at være en robust institution og en attraktiv samarbejdspartner for en bred vifte af interessenter, herunder virksomheder og fonde, således at institutionen fra 2023 kan omdannes til en selvejende institution. I 2022 afsættes 1 mio.kr. til fortsættelse af arbejdet.

Udstykningen Lykkegård

Der er fortsat god efterspørgsel på attraktive byggegrunde i Augustenborg, og grundene i den eksisterende udstykning er ved at være solgt. Området er allerede nu attraktivt for børnefamilier, og skolen er i færd med at blive ombygget til et moderne og attraktivt børneunivers med normeringer, der er blandt de bedste i kommunerne i Danmark. Der udbydes derfor 11 nye byggegrunde i det attraktive område ved Lykkegård.

To fyrtårnsprojekter fortsætter

De to fyrtårnsprojekter Nordals Ferieresort og ProjectZero fortsætter. Endvidere fortsætter udviklingen af Sønderborg Lufthavn.

Planerne for udviklingen af lufthavnen fastholdes, men grundet krisen, som også har påvirket indenrigsluftfarten, udskydes realiseringen, hvorfor det budgetlagte beløb på 40 mio. kr. i 2023 deles ligeligt over årene 2023 og 2024.

De 100 mio.kr., der er budgetlagt til Nordals Ferieresort, fastholdes uændret i årene 2022-2025 og vil blive udmøntet i samarbejde med selskabet bag resortet.

ProjectZero

ProjectZero er visionen om vækst og nye grønne arbejdspladser med den effekt, at Sønderborg-området bliver CO₂-neutralt i 2029. Byrådet er enige om at fortsætte arbejdet for at nå målet i 2029. Med Roadmap2025 er linjen lagt, men at nå målet kræver en forstærket indsats. Samtidig er ZERO-Business under udvikling, og her kræves ligeledes ekstra "man-power" i ProjectZero-organisationen. Bestyrelsen i ProjectZero har igangsat en strategiproces med henblik på at realisere ovenstående. Aftaleparterne er enige om, at et eventuelt øget tilskud skal aftales med partnerne i ProjectZero.

Attraktive landsbyer – renoveringspulje

Aftaleparterne afsætter en pulje på 500.000 kr. årligt i 2021 og 2022 med henblik på at kunne give tilskud til projekter til bygningsforbedringer og renovering af bevaringsværdige huse i kommunen. Indsatsen evalueres i 2022. Teknik- og Miljøudvalget opstiller kriterierne for puljen.

Landdistrikter, natur og fødevarer

Der er ikke siden 2007 korrigeret for et stigende antal landsbylaug og øget aktivitet i landsbyerne, hvorfor driftsbudgettet øges med 250.000 kr. årligt. Af midlerne skal der tildeles et forholdsmæssigt beløb årligt til lokalråd og bylaug i de såkaldte mellembyer.

Planerne og budgettet for udviklingen af Center for Verdensmål på Kær Vestermark og for Nordals Naturpark fastholdes.

Aktørudvalg

I 2021 og 2022 afsættes 2 mio. kr. i anlægsbudgettet til Aktørudvalget for Turisme, Handel og Kultur. Det skal sikre, at den udarbejdede Masterplan for Handel og Turisme eksekveres, og samarbejdet med Destination Sønderjylland styrkes.

Aktørudvalget skal stille forslag til den fremadrettede struktur og sammensætning, herunder afklare områdeinitiativernes fremtid. Aftaleparterne er optaget af, at turisterhvervet og handelsstandsforeningerne får en mere direkte råderet over økonomi og det personale, der arbejder for at gøre vores byer attraktive for lokal handel og turisme. Udvalget for Kultur, Idræt, handel og Turisme skal i 2021 på den baggrund træffe beslutning om den administrative og politiske styring af området fremadrettet. Der skal ligeledes gennemføres en evaluering af Sønderborg Konference Service med det formål at afdække, om den nuværende indsats har en tilstrækkelig kommerciel effekt.

Aftaleparterne afsætter ligeledes 100.000 kr. som årlig driftsstøtte til hvert samarbejdsfora i henholdsvis Augustenborg og Broager, der gør det muligt at arbejde med realiseringen af elementerne fra bystrategierne. Dette sker i forlængelse af, at såvel Nordborg som Gråsten allerede har en aftale, der økonomisk understøtter deres lokale byudvikling.

Støtte til turistattraktioner og formidling af informationer herom

Aftaleparterne ønsker at understøtte kommunens turistattraktioner og formidlingen rettet mod borgere og turister og afsætter derfor:

- 180.000 kr. som et anlægstilskud til Elstrup Mølle i 2021.
- 80.000 kr. i hvert af årene 2021-2023 til et pilotprojekt om formidling af fritids- og turismeaktiviteter på Nordals.
- 50.000 kr. som øget årligt tilskud til Deutsches Museum Nordschleswig i årene 2021-2023.
- 40.000 kr. som et årligt tilskud til Jollmands Gaard i årene 2021-2023.
- 110.000 kr. i årligt tilskud til Vibæk Mølle i årene 2021-2023.

Aftaleparterne ønsker desuden, at Udvalget for Kultur, Idræt, Handel og Turisme går i dialog med Sønderjyllands Symfoniorkester og Sønderborg Sommer Revy for at afklare muligheder og behov for ekstraordinær støtte som følge af Covid-19.

Den Kongelige Køkkenhave

Parterne bag budgetaftalen har med tilfredshed noteret den store interesse for Den Kongelige Køkkenhave og de socioøkonomiske tiltag i sammenhæng hermed. I samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen, Gråsten Forum, Naturstyrelsen og andre samarbejdspartnere ses frem mod en realisering af fase 2 i projektet.

Der afsættes 750.000 kr. (anlæg) i 2021 til elektronisk parkeringsanvisning for at regulere trafikken omkring Den Kongelige Køkkenhave i Gråsten.

Iværksætter

Sønderborg Kommune har igennem de seneste 5 år klaret sig godt på Dansk Industris rangliste over erhvervsvenlighed. Det skyldes en målrettet indsats i kommunens erhvervsservice med hensyn til sagsbehandling og service, samt en professionaliseret indsats under Vækstrådet. Aftaleparterne er imidlertid enige om, at der bør være et endnu stærkere fokus på iværksætter i inden for differentierede arbejdspladser.

Vækstrådet har skabt fantastiske rammer på Domicilet, så der er gode rammer og muligheder i kommunen. Men der skal gøres mere. Vækstrådet skal i samarbejde med Erhvervsudvalget fremlægge en plan for at få løftet antallet af nye iværksættere, gerne med et fokus på unge under uddannelse. "Passage til virkeligheden" eksisterer og bør udvikles i forhold til at sikre en innovativ iværksætterånd i folkeskolen.

Vækstrådet skal omlægge aktiviteterne, således at dette mål prioriteres i de kommende år. Effekten måles inden en ny fireårig aftale indgås i den kommende valgperiode.

Tilgængelighed og anlæg for borgere og turister

Cykelstier og stier

Der er blandt aftaleparterne enighed om, at igangværende anlæg af cykelstier skal færdiggøres i 2021/2022, hvorefter der i 2021 skal udarbejdes en fireårig plan for kommende cykelstier. Aftaleparterne er enige om, at strækningerne Lysabild-Asserballeskov og Avnbøl-Adsbøl prioriteres højest i en kommende plan.

Aftaleparterne har afsat et årligt beløb på 500.000 kr. (anlæg) til renovering/udbedring af de eksisterende cykelstier, herunder med opmærksomhed på sikkerhedsmæssige forhold.

Til renovering/udbedring af natur og vandrestier afsættes 500.000 kr. i anlægsbudgettet i 2021. Derudover afsættes 200.000 kr. (anlæg) i 2021 til stien ved Lillehav i Augustenborg.

Desuden afsættes 250.000 kr. (anlæg) i 2021 til en af kommunens største turistaktiver: Gendarmstien. Beløbet anvendes til en gencertificering af stien.

Til etablering af belysning på cykelstien ved Kværs Idrætsfriskole og idrætsanlægget afsættes i 2021 et beløb på 150.000 kr. (anlæg).

Ballebro Færgehavn

Færgen Bitten og Ballebro Færgehavn er et aktiv i forhold til såvel lokalbefolkningen som turisterne. Havnebygningen indeholdende toiletter, omklædning og spisefaciliteter har længe trængt til en opgradering. Der er af landsbylauget udarbejdet et forslag til etablering af en ny havnebygning, som aftaleparterne bag budgetaftalen ønsker at støtte med 500.000 kr. finansieret gennem låneoptag.

Hertil kommer et beløb på 250.000 kr., som i kommunen er disponeret til offentlige toiletter i bygningen. Aftaleparterne forventer, at den afsatte støtte giver landsbylauget et godt grundlag for, ud over allerede givne tilsagn, at finde ekstern finansiering for den resterende udgift. Den kommunale anlægsstøtte kan udbetales, når der er skaffet finansiering til det samlede projekt, men afsættes i budget 2021.

Dyvig indsejling

Aftaleparterne afsætter i budget 2021 180.000 kr. (anlæg) for at fastholde tilgængeligheden og attraktiviteten af lystbådehavnen i Dyvig.

Broager Torv

Aftaleparterne afsætter i 2021 250.000 kr. (anlæg) til udarbejdelse af en plan for Broager Torv. Planen forelægges til stillingtagen i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

Mindre anlæg i 2021

Aftaleparterne afsætter i 2021 midler til en række mindre anlæg:

- Læskur i Brandsbøl: 100.000 kr.
- Brovej i Egersund: 200.000 kr.
Projektet skal ses i sammenhæng med de projektforslag, der tidligere er drøftet i Teknik- og Miljøudvalget, hvoraf aftaleparterne ønsker tiltagene til hastighedsbegrænsning og vognbaneledere igangsat. Eventuelle øvrige tiltag afventer evaluering af den nuværende indsnævring og fornyet drøftelse i Teknik- og Miljøudvalget.
- Diverse støjreducerende tiltag: 510.000 kr.
Vester Sottrup, Kongevej Syd Gråsten, Vester-/Østerkobbøl, Sønderborg og Egersund-Alnor prioriteres.
- Forskønnelse af tunneller: 100.000 kr.
Målet er at arbejde på forskønnelse og belysning af kommunens 20 tunneller for at give dem et anderledes og mere indbydende udtryk.

Toiletter

Puljen til renovering/etablering af offentlige toiletter er på 500.000 kr. årligt, og dette beløb fastholdes uændret. Toiletterne ved Bakkensbro Aktivitetscenter prioriteres højt, og det samme gør sig gældende for etablering af et offentligt toilet ved Bundsø.

Der er en forventning om, at forvaltningerne inden for den afsatte ramme kan komme i mål med renoveringsplanen for skoletoiletter.

Fritidsliv

Skøjtebane

Aftaleparterne er enige om, at der i 2021 skal etableres en ny skøjtebane, hvorfor der disponeres 10 mio. kr. af råderummet på anlæg i 2021 til dette formål. Drøftelser og beslutning om den endelige placering sker i efteråret 2020. Ved udarbejdelse af projektet skal der være fokus på implementering af grøn teknologi.

Sundeved Rideklub

Aftaleparterne er enige om at støtte Sundeved Rideklub med en kommunegaranti til optagelse af et anlægslån på 2 mio. kr.

Haller

Aftaleparterne ønsker at støtte op om de to selvejende haller i henholdsvis Ulkebøl og Broager med et årligt tilskud til hver på 200.000 kr.

Badestrande

For at leve op til kriterierne for tildelingen af det Blå Flag på badestranden ved Egernsund afsætter aftaleparterne 25.000 kr. i budget 2021. Aftaleparterne er enige om et vedvarende fokus på fastholdelse af gode badestrande i kommunen.

Aftalepartene efterkommer et ønske fra Gråsten Forum om et anlægstilskud til etablering af omklædningsfaciliteter ved Alnor Strandpark. Omklædningsfaciliteterne indgår som en del af en større plan for Alnor Strandpark, og der afsættes hertil 400.000 kr. i anlægsbudgettet for 2021. Anlægstilskuddet kan udbetales, når der er opnået finansiering til det samlede projekt for Alnor Strandpark.

Mindske "bøvl"

Aftaleparterne ønsker at Udvalget for Kultur, Idræt, Handel og Turisme, forvaltningen og foreningerne har fokus på at mindske "bøvl" ved foreningernes og virksomheders ansøgninger om gennemførelse af arrangementer. Det skal ske gennem en kritisk gennemgang af regler, procedurer og kommunikation i forbindelse hermed.

Ringriderpladsen

Til ekstra forsyningsfaciliteter på Ringriderpladsen i Sønderborg afsættes 1 mio. kr. (anlæg) i 2021. Den endelige udforming fastlægges i dialog med brugerne af pladsen.

Spejderhytte i Dybbøl

Der afsættes i 2021 600.000 kr. som et anlægstilskud til etablering af en spejderhytte/aktivitetshus i Dybbøl. Den kommunale støtte kan udbetales, når der er opnået finansiering af det samlede projekt.

Trafik og parkering

Trafik i Sønderborg by

Aftaleparterne er enige om, at der afsættes 500.000 kr. til en trafikudviklingsplan i 2021.

Aftaleparterne er optaget af at få trafikafviklingen i Sønderborg by til at fungere bedre. Der skal derfor i 2021 udarbejdes en trafikudviklingsplan, der sammenkobles med parkeringsforholdene (og analysen) i Sønderborg by. Der skal inden sommeren 2021 tages stilling til trafikafviklingen på Sønder Havnegade, særligt skal dialogen med de erhvervsdrivende i området indgå som et væsentligt element i den endelige beslutning.

Parkering i Sønderborg by

Aftaleparterne ønsker, at forvaltningen i løbet af 2021 arbejder med at undersøge mere langsigtede parkeringsløsninger i Sønderborg by, der kan medvirke til, at byens infrastruktur er velfungerende. I den sammenhæng belyses forskellige mulige løsninger, herunder parkeringskælder (under terræn) og parkeringshus.

Flexitur

Med budgetaftalen ønsker aftaleparterne, at der i 2021 igen er adgang til Flexitur, også i Sønderborg by. Teknik- og Miljøudvalget fastsætter retningslinjerne for ordningen. Den fornyede adgang til Flexitur skal sikre, at alle borgere har høj adgang til mobilitet og dermed kan deltage i foreningsaktiviteter, foretage indkøb mv. Aftaleparterne er enige om at afsætte 0,5 mio. kr. årligt til tiltaget.

Aftaleparterne ønsker desuden, at Teknik- og Miljøudvalget følger udviklingen i de visiterede kørselsordninger i løbet af 2021 med henblik på, at der skabes et overblik over anvendelse, efterspørgsel og økonomi.

Sønderborg den 16. september 2020

Erik Lauritzen, Borgmester

Preben Storm, Socialdemokratiet

Stephan Kleinschmidt, Slesvigsk Parti

Aase Nyegaard, Fælleslisten

Tage Petersen, Venstre

Stefan Lydal, Dansk Folkeparti

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00
E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk